

V rámci rozvojového projektu MŠMT na rok 2010 „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“

ÚVOD

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

Dovolte nám, abychom Vám v novém roce popřáli vše dobré v pracovním i osobním životě a jako pozdní dárek Vám věnovali další číslo newsletteru vydávaného v rámci centralizovaného rozvojového projektu MŠMT ČR „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“.

Toto číslo přináší již tradičně informace o výstupech projektu a realizovaných akcích na poli poradenství, dále prezentuje aktuality a zajímavé nové publikace. I nadále pokraču-

jeme v seriálu analýzy vzdělávání poradců v zahraničí, tentokrát představením situace v USA. Hlavními články jsou výstupy rozvojového projektu na téma psychologické poradenství a rozhovor se zástupkyní terapeutického a rozvojového ateliéru TERRA, především o jeho netradičních formách osobnostního rozvoje.

Budeme rádi za Vaše příspěvky do dalších čísel.

Diana Hověžáková a Iva M. Tahová
Profesně poradenské centrum FF UP

AKTUALITY

- Kvalita VŠ poradenství a Předvídání kvalifikačních potřeb - seminář
- 2. mezinárodní setkání koučů
- European Career Guidance Counselling Conference 2011
- Konference IAEVG
- Online akce NACADA

ROZVOJOVÝ PROJEKT NA ROK 2010

→ PŘEHLED PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ NA VŠ V ČR

Vyňato ze zprávy z průzkumu „Psychologické poradenství na VŠ v ČR“, kterou v rámci rozvojového projektu zpracovali partneři projektu VUT v Brně a Mendelova univerzita v Brně

Jedním z cílů rozvojového projektu „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“ byl i výzkum mapující stav psychologického poradenství poskytovaného na českých vysokých školách.

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké je postavení psychologických poraden a jejich pracovníků, jaký typ služeb poskytují; dále zmapovat problémy studentů/klientů, kteří tyto psychologické poradny navštěvují, a další témata. Kromě dotazníkového šetření byla pro do-

plnění provedena také analýza primárních i sekundárních zdrojů - informací dostupných na webových stránkách jednotlivých vysokých škol a dokumentů věnujících se poradenství na vysokých školách. Celkově bylo v období červen až září 2010 osloveno 39 osob pracujících ve 31 poradnách; odpovědi přišly z 9 pracovišť a celkově se podařilo získat 13 dotazníků. Mezi respondenty byli jak poradci pracující na pracovištích, kde je poskytování psychologických služeb zřizováno pod zášti-

OBSAH

ROZVOJOVÝ PROJEKT NA ROK 2010

- 1 Přehled psychologického poradenství na VŠ v ČR
- 2 Seminář Životní styl jako sebeobrana (z pohledu zaměstnance a studenta)
- 3 Závěrečná konference rozvojového projektu Rozvoj psychologického poradenství na VŠ v ČR

ROZHOVORY

- 4 TERRA – Terapeutický a rozvojový ateliér
Netradiční formy psychologického poradenství a rozvoje osobnosti

REPORT Z AKCE PRO PORADCE

- 6 10. konference Evropské asociace Gestalt terapie (EAGT)
- 7 Mezinárodní kongres „Kariéra a profesní poradenství v rychle se měnícím světě“

AKTUÁLNÍ TÉMA

- 9 Z činností Asociace vysokoškolských poradců v roce 2010
- 10 Expresivní terapie v institucionální výchově – nové vzdělávací moduly

ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

- 12 Zahraniční dobrá praxe ve vzdělávání VŠ poradců – USA

PUBLIKACE

- 14 Úvod do psychoterapie pro pracovníky v institucionální výchově
- 14 Handbook of Counselor Preparation Constructivist, Developmental, and Experiential Approaches
- 15 Integrative Counselling Skills in Action
- 15 Cognitive Behavioural Counselling in Action

AKTUALITY

tou celé vysoké školy, tak i poradci působící na jednotlivých fakultách, ale i katedrách, případně dalších vysokoškolských součastech (např. koleje a menzy).

ORGANIZACE PORADENSKÝCH SLUŽEB

Až na výjimky nabízí nějakou formu psychologického poradenství všechny veřejné a státní vysoké školy. Nejvíce pracovišť se zaměřením na psychologické poradenství nabízí Univerzita Karlova v Praze, dále Univerzita Palackého v Olomouci, České vysoké učení technické a Česká zemědělská univerzita v Praze.

Psychologické poradenství je na VŠ poskytováno v rámci fakult, kateder nebo poradenských center. Často se však setkáváme s požadavkem poskytování nabídky.

PORADCI NA VŠ

Většinou se poradci věnují konzultacím s klienty 1-2x týdně. Dle provedeného výzkumu se jejich praxe v psychologickém poradenství na VŠ pohybuje od 2 do 25 let. V jednom případě však byla zaznamenána délka působení v oblasti psychologického poradenství, zahrnující i působení mimo VŠ, až 36 let. Z dotázaných respondentů pracuje v této oblasti na plný úvazek pouze jeden, většina pak na poloviční či nižší úvazek. Téměř všichni dotázaní poradci prošli různými výcviky a kurzy. Polo-

vina využívá také pravidelné supervize jednou za čtvrt roku.

Kromě psychologického poradenství, které bylo předmětem výzkumu, je další nejčastěji poskytovanou službou terapie krátkodobá (zahrnující méně než 10 sezení), polovina dotázaných poradců poskytuje rovněž terapii dlouhodobou. Jiné poskytované služby zahrnují také kariérní/profesionální poradenství (včetně kurzů a koučingu), poradnu pro handicapované, poradenství v oblasti soužití na kolejích a psychosociální edukaci v rámci somatického onemocnění.

NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY

Mezi nejčastěji řešené problémy v poradnách patří v oblasti studijních obtíží zejména zvládání zkouškového stresu a nervozity, dále také prokrastinace; v sociálních vztazích jsou to problémy v rodině či s partnerem; dále nízké sebevědomí; a mezi nejčastější specifické obtíže se řadí úzkostné stavy a deprese.

KLIENTI PSYCHOLOGICKÝCH PORADEN NA VŠ

Nejčastější formou oslovení poradců ze strany klientů je osobní návštěva či emailová komunikace, dále pak registrační formulář na webu poraden. Počet klientů koresponduje

s výškou úvazku poradce a pohybuje se od 1-2 (v případě poradce bez úvazku) až po 28 klientů měsíčně. Průměrně se pak poradce věnuje jednomu klientovi asi necelé 2 hodiny měsíčně. Jedno sezení trvá nejčastěji kolem 60 minut.

Klienti/studenti využívají psychologické služby nejvíce v měsících březen - duben a listopad - prosinec. Častěji mezi ně patří ženy - liší se však od typu studované školy (např. v poradně na VUT v Brně převažují muži). Obecně je poměr ženy : muži - 61 : 39 %. Průměrný věk klienta se pohybuje kolem 24 let.

FINANCOVÁNÍ PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ

Nejčastější formou financování jsou rozvojové projekty (v některých případech je to 90, nebo i 100 %). Dále se uvádí spolufinancování z rozpočtu vysoké školy (příspěvek mezi 10 - 80 %). Méně časté je spolufinancování ze strany klientů.

Podrobnější informace z výzkumu spolu s přehlednými tabulkami a grafy naleznete v závěrečné zprávě, která je k dispozici v celém znění na webu projektu: www.rozvojevsporadenstvi.cz v sekci VÝSTUPY PROJEKTU. ■

→ ŽIVOTNÍ STYL JAKO SEBEOBRA NA – Z POHLEDU ZAMĚSTNANCE A STUDENTA

Bc. Hana Pochmanová, ICV FF UP v Olomouci

Stanislav Bartoš, student Výchovy ke zdraví na PdF UP v Olomouci.

Pohled zaměstnance

Při sledování aktualit na nástěnce fakulty jsem před časem objevila velmi zajímavý letáček s nabídkou Profesionálně poradenského centra FF UP. Jeho obsah mne zaujal, a proto jsem se rozhodla zjistit o akci více podrobností. Využila jsem uvedeného kontaktu a zjistila si relevantní informace o datu, místě konání a náplni celodenního workshopu o zdravém životním stylu pod názvem „Životní styl jako sebeobrana“. PPC FF UP akci pořádalo v rámci projektu „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ pro studenty Univerzity Palackého. Vzhledem k tomu, že jsem současně nejen zaměstnanec, ale i student FF UP, a že se můj zájem o kurz na základě získaných informací dále prohloubil, rozhodla jsem se workshopu zúčastnit.

Samotný kurz se konal dne 12.11.2010 v prostorách katedry sociologie a andragogiky na tř. Svobody 26 v Olomouci. Vedli ho zkušený lektori, manželé Věra a Ivan Janíkoví, oba na slovo vzatí odborníci. Skutečnou předností workshopu byla neformální a příjemná atmosféra, ve které se účastníci mohli bez obav uvolnit a v ovzduší vzájemné součinnosti reagovat naprosto přirozeně na zvolená témata. Dotkli jsme se základů komunikace a jejího rozvoje ve skupině, vytváření podpory zdravých vztahů a spolupráce, porozumění stresu a jeho nejčastějším příčinám, přijetí konfliktu jako přirozené součásti života a kroků k jeho řešení za užití kreativního myšlení a přijetí změny jako nedílné součásti rozvoje. Nedostatečné obecné povědomí o probíraných okruzích patří

dnes mezi skutečně palčivé problémy vzájemné lidské komunikace a jednu z hlavních příčin vzniku stresových situací. Vzhledem k vymezenému časovému prostoru však nebylo možné věnovat se uvedeným tématům dostatečně do hloubky. Avšak ochota přednášejících doplnit zdroje informací o probírané tematice, případně dále komunikovat s účastníky i během přestávek nad rámec vlastního semináře, byla výjimečná.

Pokud mohu posoudit daný kurz z pohledu účastníka, pak celkovou koncepci hodnotím jako velmi profesionální, ale přitom naučnou a zajímavou. Člověk se v životních situacích pohybuje v určitých stereotypech a obvykle se vyhýbá používání nestandardních řešení, zejména pokud by mohlo dojít k vyhocení momentální situace, čímž přispívá ke vzniku

komunikačních bariér a stresu. Lektori nás v této souvislosti upozornili na konkrétní, námi leckdy nevnímané, avšak významné aspekty vybraných problémů/situací, jejichž včasná diagnostika může eliminovat nepříznivé dopady stresových situací a přispět tak k jejich pozitivnějšímu vyústění. Základem pro zvládnutí stresu i záluďností mezilidské komunikace je zejména reálné sebepoznání člověka.

Pro mě osobně byl velkým přínosem kurzu netradiční pohled na problémové postoje ve vzájemné komunikaci, na stresové jednání a zejména poznání základních zásad aktivní strategie při zvládnání stresu, usilující o odstranění, nebo alespoň omezení hlavních příčin původu zátěžových situací.

A co mě v průběhu workshopu nejvíc překvapilo? Všichni dnes víme, že míru stresu může významně ovlivňovat i špatná životospráva jedince. Náložná ukážka množství nezdravých substancí, které obsahují naše oblíbené potraviny, však byla přímo alarmující. Tyto škodliviny lidského organismu jsme s pomocí tabulky převedli na příslušné množství kávových lžiček obsažené v dané gramáži konkrétní potraviny. Když jsme pak viděli na talíři skutečnou, nikoliv fiktivní, hromádku cukru nebo tuku, které za den v jídle spořádáme, bylo to naprosto šokující. Skutečný obsah těchto látek je pro nás totiž obvykle pouze imaginární představa, které nepřikládáme velký význam.

Podle mého mínění seminář v plné míře

naplnil naše představy, se kterými jsme se ho zúčastnili, a dal nám i pomyslné „něco navíc“. Pokud by se pořádal další workshop s obdobným obsahem, ráda se ho opět zúčastním.

Musím však také vzpomenout přínos olomouckých realizátorů projektu „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR – Jak přiblížit psychologické poradenství studentům?“. Pro seminář vybrali nejen aktuální téma, ale zejména lektory na vysoké profesionální úrovni, kteří nás dokázali přimět k zastavení a hlubšímu zamyšlení nad nepřijímnými dopady věčného shonu a stresu.

Pohled studenta

Seminář „Životní styl jako sebeobrana“ mě zaujal již svým plakátem. Prevence a životní směr mi připadá jako kvalitní námět na zpracování. Naplnily se mé představy? Co jsem si z něj odnesl? A co jsem si zopakoval?

Zopakoval jsem si zásady time managementu, zásady komunikace, informace z oblasti výživy a stravování, holistické pojetí zdraví a mnoho poznatků z různých oblastí života. Znalost a aplikace zásad time managementu nám usnadňuje efektivněji využít čas a často předchází stresu spojenému s dnešní dobou. Komunikace byla, je a bude přímo nezbytností a naše komunikační schopnosti výrazně spoluurčují kvalitu našeho života. Otázka naší výživy a stravování přímo zapadá do oblasti prevence, životního stylu – je klíčová – ne nadarmo se říká: „Jsme to, co jíme“.

Já bych jen přidal a jak jíme, neboť spěch a odsouvání stravování na okraj našich denních „povinností“ pod lacinou záminkou vyšší pracovní výkonnosti mi nepřipadá jako dobrý strategický tah do budoucnosti ani od studenta, ani od matky dítěte, natož pak od opravdu vrcholného, a tudíž informovaného manažera. Holistické pojetí zdraví řadím mezi špičku mezi teoriemi a chápáním zdraví. Vyznačuje se totiž komplexností. Co jiného než celistvost a vyrovnanost nám pojem zdraví chce sdělit? Všechny tyto oblasti jsme na semináři prodiskutovali, některé i vyzkoušeli na vlastní kůži. Můj názor je takový, že do budoucnosti je vhodné se jimi dále aktivně zabývat (což byl právě důvod mé účasti na semináři), vzdělávat se v nich – tedy pokud člověk má životní cíle... A kdo nemá?

Hlavním přínosem pro mě byly zkušenosti ostatních. Jak spoluúčastníci semináře, tak lektori s mnohaletou praxí na příslušná témata bystře navazovali svými zážitky a problémy, se kterými se v praxi v daných oblastech můžeme potýkat. Nevšední byl i průběh semináře, který se ubíral ve vskutku uvolněné atmosféře – příjemná hudba jako pozadí a všudypřítomný nádech pozitivismu. Lektori jsou důkazem, že pokud člověk něčemu věří, dá se tomu věnovat na profesionální i profesní úrovni a zároveň tím pomáhat ostatním, méně informovaným. Tohle zjištění mě zahřálo optimismem. ■

→ ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE ROZVOJOVÉHO CENTRALIZOVANÉHO PROJEKTU „ROZVOJ PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ NA VŠ V ČR“

Mgr. Iva M. Tahová, PPC FF UP v Olomouci

Dne 8. prosince 2010 proběhla na půdě VŠE v Praze závěrečná konference rozvojového centralizovaného projektu „Rozvoj psychologického poradenství na VŠ v ČR“. Mezi prezentujícími byli především zástupci projektu, tedy zástupci jednotlivých partnerských vysokých škol. Ti představili své projektové výstupy a zhodnotili realizované akce pro studenty. K vystoupení byli rovněž přizváni i externí odborníci, kteří se projektových aktivit účastnili v předchozích letech či spolupracují úzce s Asociací vysokoškolských

poradců a s Národním poradenským fórem. Konferenci zahájil Martin Lukeš za VŠE jako koordinátor projektu. V úvodním slovu krátce prezentoval rozvojový centralizovaný projekt, jeho cíle a aktivity v roce 2010. Poté spolu s Evou Jarošovou představili jednotlivé formy poradenství, které byly v roce 2010 na VŠE realizovány, a to i ve spolupráci s partnerskou Karlovou univerzitou. Zástupkyně Karlovy univerzity (Hana Urychová, Vendula Junková a Dagmar Schneidrová) poté představily realizované vzdělávací akce

Distanční e-learningový kurz pro VŠ poradce, Seminář supervize pro VŠ pedagogy, Skupinu osobního rozvoje sebepoznání (pro studenty), Zvládnání stresu a podpora zdravého životního stylu (pro studenty). Studenti projeví o nabízené akci enormní zájem. Proto akcím předcházela výběr zájemců ve formě individuálních motivačních rozhovorů. Ty měly za cíl odhalit i eventuální patologie, které by měly být řešeny jinak, a to na úrovni psychologického poradenství či psycho-terapie. Zástupkyně Univerzity Palackého

v Olomouci, Diana Hověžáková a Iva M. Tahová, představily výstupy propagačních aktivit projektu (webová stránka, newsletter Vysokoškolské poradenství aktuálně, informační leták pro studenty propagující psychologické poradenství atd.). Jako hosta poté uvedly studenta Pedagogické fakulty Univerzity Palackého, účastníka semináře Životní styl jako sebeobrana. Tento workshop uspořádalo Profesně poradenské centrum FF UP právě v rámci tohoto projektu. Student seminář krátce shrnul, zhodnotil a podělil se o své dojmy.

Mezi externími prezentující vystoupila Kateřina Juklová z Univerzity Hradec Králové, která se s kolegy podělila o své poradenské zkušenosti v příspěvku Slasti a strasti psychologického poradenství. Diskuzi otevřela

problematikou zneužívání potvrzení o poruchách učení, které někteří studenti ke konci studia vyžadují a které poté používají za účelem získání úlev při státních zkouškách. Josef Konečný z Pedagogické fakulty Univerzity Palackého představil závěry výzkumu zabývajících se bariérami, které klienti k psychologickému poradenství mají. Mezi zmíněnými bariérami byly prezentovány: obavy před negativními sociálními důsledky, negativní důsledky pro sebehodnocení, obavy před vyvoláním nepříznivých emočních stavů, obtíže při sdělování soukromých informací cizí osobě, nedůvěra v možnost pomoci ze strany poradce. Jako poslední vystoupil pan Muhič z IPPP a představil aktivitu Národního poradenského fóra v širším kontextu stanovených záměrů.

Jednotlivé prezentace jsou ke stažení na projektovém webu www.rozvojsporadenstvi.cz, včetně zprávy Přehled psychologického poradenství na VŠ v ČR, kterou jsme zařadili i do tohoto čísla newsletteru. Zpracovali ji partneři projektu VUT v Brně a Mendelova univerzita v Brně.

Organizátorky konference připravily tradičně evaluační dotazníky. Nejlépe byly účastníky hodnoceny příspěvky Dagmar Schneidrové z UK a zástupců VŠE (viz výše). Konference celkově splnila očekávání účastníků (na škále 1 až 5, kdy 1 je nejlepší ohodnocení, vyšla průměrná hodnota spokojenosti 1,6). Hodnotící často ve vzkazech organizátorům zmiňovali zájem o další podobné akce. ■

ROZHOVORY

→ TERRA - TERAPEUTICKÝ A ROZVOJOVÝ ATELIÉR NETRADIČNÍ FORMY PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ A ROZVOJE OSOBNOSTI

1/ Jak byste krátce představila organizaci TERRA - Terapeutický a rozvojový ateliér, kterou zastupujete?

TERRA nabízí profesionální podporu psychologů všem, kdo chtějí osobnostně růst nebo se ocitli v náročné životní situaci, ve které se potřebují lépe zorientovat, najít pro sebe dobré řešení, načerpat energii pro další směřování. Vznikla z přesvědčení, že všichni rosteme díky uvědomění, kdo skutečně jsme, a skrze přijetí odpovědnosti za sebe sama. Tvoří ji tým lidí, které spojuje chuť pracovat spolu a podobný pohled na to, jakým způsobem je smysluplné podporovat lidi v jejich osobnostním rozvoji.

2/ Mezi vámi nabízené služby patří psychologické poradenství a terapie, krizová intervence, kariérové poradenství, coaching a rozvoj osobnosti a psychodiagnostika. Jaké služby jsou dnes nejčastěji využívány?

Největší zájem obecně je o psychologické poradenství a terapii - zejména individuální, na druhém místě pak párové. U lidí, kteří se nacházejí v období transformace ve vztahu k vlastní práci - například z důvodu, že uvažují o změně zaměstnání, hledají si nový způsob

pracovního fungování, chtějí podávat lepší výkon a cítit větší uspokojení z vlastní práce apod. - je to pak kariérové koučování.

3/ Obrací se na Vás více klientů s potřebou terapie (řešení svých problémů) či spíše v oblasti rozvoje osobnosti (coaching atd.)?

S většinou klientů, kteří se na nás obracejí individuálně, pracujeme po společné dohodě terapeuticky - opakuje se jim v životě něco, s čím nejsou spokojeni, a hledají způsob, jak lépe dosahovat naplňování svých potřeb. Jiná je situace u skupinových programů, které jsou orientovány rozvojově (nikoliv terapeuticky) a kde je primární motivací klientů prohloubení sebepoznání, případně posílení určitých dovedností.

4/ V Čechách je psychologické poradenství stále vnímáno s určitými předsudky a bariérami. Češi se mnohdy stydí za to, že „chodí k psychologovi“ a těžko si i přiznávají, že podporu psychologa potřebují. Čím je toto způsobeno? Jaké bariéry přetrvávají?

Mít těžkosti, nevědět si s něčím rady je často v našich kulturně-společenských podmínkách vnímáno jako selhání a nese s

sebou negativní nálepkou: něco nezvládám = jsem v nepořádku.

Přitom každý, kdo přichází s odhodláním podívat se na to, co se mu v životě děje, co ze starých způsobů se osvědčuje a co je naopak nefunkční a chce změnu, je pro nás především člověkem, který si hledá svou cestu a zajímá se, jak může zažívat více radosti a uspokojení z kontaktování se se sebou i s druhými lidmi.

Podle našich zkušeností naopak sehrává pozitivní úlohu reference – pokud lidé mají ve svém okolí někoho, kdo učinil dobrou zkušenost s určitou psychologickou službou a konkrétním psychologem, mají pak mnohem menší zábrany si o tuto podporu říct také.

5/ Jaká je typická klientela Vašeho ateliéru (věk, pohlaví, vzdělání atd.)?

V naší práci je pro nás důležité přistupovat ke každému klientovi jako k jedinečnému a svébytnému jedinci. Proto je těžké odpovědět na otázku, jak vypadá náš „typický klient“. Pravděpodobně se ale bude jednat o člověka ve věku 25-35 let, studujícího VŠ nebo již pracujícího s vysokoškolským vzděláním. O něco častěji projevují zájem na sobě takto pracovat spíše ženy.

6/ Jaké jsou nejčastější problémy, které Vaši klienti řeší (pravděpodobně diferencováno dle věku)?

Nejčastěji k nám přicházejí klienti s těžkostmi, které se týkají vztahů, a to jak ve smyslu mezilidských vztahů, tak v podobě vztahu k sobě samému. Řeší tak vztahy s osobami pro ně významnými (partner, rodič, nadřízený...), které se mohou týkat např. komunikace, rozchodů či jiných ztrát, vztahových krizí, sebeprosazování ve vztahu apod., nebo se zabývají otázkou své sebeúcty, nespokojenosti se sebou, se sebezpřijetím. Část klientů přichází také s různými psychickými symptomy - děje se tak někdy na doporučení lékaře. Může se jednat o poruchy nálad, poruchy způsobené stresem nebo nějakou traumatickou událostí, psychosomatické potíže, poruchy osobnosti apod.

7/ Patří mezi Vaše klienty i studenti vysokých či středních škol, kteří mohou využívat bezplatně i služeb školního psychologa či kariérového poradce, a přesto se obrátí na Vás? Co myslíte, že je vede k tomu, že využijí externí organizaci?

Mezi našimi klienty je mnoho vysokoškolských studentů. Z individuálních služeb využívají zejména psychologické poradenství a terapii, ze skupinových služeb se s největším zájmem setkávají otevřené zážitkové workshopy z oblasti kariérového poradenství mapující různá témata vztahující se k zaměstnání a práci. Opět platí, že klienti se k nám dostávají nejčastěji na základě osobní reference - může být pro ně náročné obrátit se ve škole na někoho, pokud tuto referenci nemají. Často také dotyčného poradce znají z jiného kontextu, nejčastěji jako pedagoga, kde svou roli může hrát také obava z konfliktu rolí (já jako klient versus já jako student), a tedy otázka psychologického bezpečí. Externí organizace zpravidla umožňuje i intenzivnější a dlouhodobější spolupráci a pokrývá služby, které poradenské pracoviště na škole z různých důvodů nemusí nabízet (např. párová terapie apod.).

8/ Realizujete mnoho netradičních akcí. Jaké formy skupinového poradenství a rozvoje osobnosti nejčastěji využíváte?

Možná důležitější než konkrétní forma je to, o co jde především: každý program zaměřený

na rozvoj osobnosti má hlavně prohloubit osobní svobodu člověka, který do něj vstoupil. Děje se tak prostřednictvím rozšíření sebeuvědomování: automatické, málo nebo vůbec neuvědomované reakce jsou transformovány v širší škálu aktivně volených kreativních možností – stáváme se pak skutečnými spolutvárci vlastních životů.

9/ Jaké netradiční zážitkové kurzy chystáte v roce 2011?

Určitě plánujeme pokračovat v otevřených zážitkových workshopech z oblasti kariérového poradenství, které jsou velmi vhodné i pro studenty nacházející se ve fázi hledání si své profesní cesty. V klasickém kariérovém poradenství je často prvním krokem identifikace silných a rozvojových stránek daného člověka a následné hledání možností jejich vhodného uplatnění na trhu práce. V koncepci kariérového poradce Thomase Dienera, kterou jsou naše workshopy volně inspirovány, jsou však mnohem důležitější jiné otázky: „Co mi dává pocit hlubokého uspokojení? Čím chci přispět světu?“. Na workshopech tak hovoříme například o našich vizích, kam chceme ve svých životech směřovat, o našem vztahu k penězům a ocenění, prozkoumáváme zdroje, o které se můžeme opřít při sladování pracovního a osobního života apod. A protože se ukazuje, že racionální argumenty někdy nevedou k těm nejlepším rozhodnutím, snažíme se v setkáních oslovit také emocionální stránku - pracujeme se sny, vzpomínkami, dětskými touhami, představivostí, příběhy.

Dále připravujeme další běh růstové a sebezkušenostní skupiny pro studenty pomáhajících profesí v duchu gestalt-přístupu. Ta je určena všem studentům pomáhajících profesí na VŠ/VOŠ (případně absolventům těchto oborů na začátku jejich kariéry), kteří si uvědomují, že práce s druhými lidmi je neoddelitelná od práce na vlastním rozvoji. Skupina tak nabízí možnost porozumět svým charakteristickým vzorcům ve vztahování se k sobě samému a

k druhým lidem, uvědomit si své osobnostní kvality, potřeby, schopnosti i limity a hledat možnosti pro jejich tvořivé využití při práci s klienty. Při tvorbě této nabídky jsme vycházeli z našich osobních zkušeností. Ačkoliv jsme absolvovali psychologii na různých

Mgr. BARBARA ERNEST
psycholožka/terapeutka

Jsem psycholožka s odborným zázemím v gestalt psychoterapii. Principy tohoto směru jsou pro mě nejen vodítky v mé práci, ale také pohledem na život, který je mi blízký: věřím, že každý z nás má v sobě zdroje pro to, aby žil plný a naplněný život, že každá změna je výsledkem odvahy podívat se na to, kdo skutečně jsme, že terapeutický vztah je především lidský vztah. Od ukončení magisterského studia psychologie na FF MU v Brně v roce 2003 se souběžně věnuji psychologickému poradenství a terapii a také jiným formám podpory lidí v tom, co je pro ně opravdu důležité. V TERRA poskytuji klientům individuální poradenství a terapii, krizovou intervenci, kariérové poradenství a koučování, vedu kurzy rozvoje osobnosti. Aktuálně pracuji také jako intervizor na krizové lince pro děti (Linka bezpečí) a věnuji se lektorské činnosti pro pracovníky v pomáhajících profesích.

ných VŠ, považovali jsme se mnohem lépe vybaveni pro vědeckou práci než pro práci s lidmi. Ve studijním programu nám chyběli právě kurzy, které by nabízely možnost intenzivní a dlouhodobější vlastní zkušenosti a také umožňovaly seznámení s konkrétním psychoterapeutickým přístupem, aniž by člověk musel vstoupit přímo do pětiletého psychoterapeutického výcviku, představujícího kromě mnoha zisků také velký časový i finanční závazek.

Netradičním typem programu je také zážitkový outdoorový kurz na námořní plachetnici, který je příležitostí k rozvoji mnoha psychosociálních dovedností: umožňuje podívat se na to, jaká role v týmu je pro člověka přirozená, vyzkoušet si efektivní komunikaci, poznat své způsoby zvládání zátěžových situací, zakusit důvěru ve skupinu i pocit odpovědnosti za ni. Tento výčet je spíše programovou ochutnávkou, další akce budeme průběžně inzerovat na našich webových stránkách nebo je možné se přihlásit se žádostí o zařazení na mailing-list. Velmi rádi také připravíme programy na objednávku se snahou co nejvíc vyjít vstříc konkrétním potřebám.

10/ Nabízíte často gendrově orientované skupinové akce. Jak jsou tato setkání zaměřena? A jaké z nich mají největší úspěch/největší návštěvnost?

Organizujeme ženské sebezpoznávací a

růstové skupiny zaměřené na téma ženské identity a prohloubení sebezpoznání žen v různých fázích životního cyklu. Tyto skupiny jsou prostorem pro zastavení se, pro sdílení různých zkušeností, podívání se na to, kým jako ženy jsme a v jakém místě svého života se nacházíme.

S Ligou otevřených mužů spolupracujeme na podobně zaměřeném programu pro muže, který nese název „Muži na moře!“ a odehrává se formou plavby na námořní plachetnici. Bez toho, že bychom jakýmkoliv způsobem znevažovali důležitost mužsko-ženských vztahů, věříme, že podpora a inspirace, kterou mohou muži mužům a ženy ženám poskytnout, je specifickou kvalitou a má v našich životech stejně nezastupitelné místo jako vztahy mezi muži a ženami.

11/ Na webu Terra (www.terraweb.cz) najdete sekci „Kolegům“, která informuje

o možnostech setkávání odborníků (např. intervizní skupina pro gestalt-terapeuty a terapeutky; intervizní skupina gestalt přístupu k dětem). Jak často tyto akce pořádáte? Jaký je zájem ze strany odborníků? A jak je o akcích informujete?

Každý z členů našeho týmu má své učitele, supervizory, dále se vzdělává. I tak si ale uvědomujeme nenahraditelnost podpory od lidí v podobné profesní situaci a právě z této potřeby vznikla iniciativa vytvořit prostor pro setkávání odborníků z pomáhajících profesí. V současné době funguje velmi dobře právě uzavřená intervizní skupina pro gestalt-terapeuty setkávající se jednou měsíčně. Ostatní akce jako sdílení zkušeností ze seminářů, tematické diskuse apod. jsou nepravidelné. Tuto nabídku vnímáme z naší strany jako prostor pro iniciativu lidí z pomáhajících profesí, kteří mají chuť se obohatovat navzájem. ■

REPORT Z AKCÍ PRO PORADCE

→ 10. KONFERENCE EVROPSKÉ ASOCIACE GESTALT TERAPIE (EAGT)

MUDr. Dagmar Schneiderová, CSc., Ústav zdraví dětí a mládeže, 3. LF UK

Místo konání: Estrel Hotel & Convention Center Berlin, Německo
Datum: 9.-12. 9. 2010

9.-12. září 2010 se v Berlíně uskutečnila jubilejní 10. konference Evropské asociace Gestalt terapie (EAGT) s názvem „Lost in Transformation“. Oslavila 25. výročí založení EAGT.

Počet účastníků se oproti minulé konferenci v Aténách zvýšil, letos jich přijelo 630 ze 33 zemí Evropy, USA, Číny a Egypta. 150 účastníků přednášelo či vedlo workshopy.

V úvodní přednášce „Toward a Psychology of Joint Situations: From the Cult of Aggression to a Culture of Compassion“ popsal Frank Staemmler (Německo) vývoj Gestalt terapie od individualisticky zaměřeného pojetí raného období práce zakladatele Gestalt terapie F. Perlse k současnému zaměření na spoluutváření a sdílenou zodpovědnost. Přestože v práci současných terapeutů byl původní Perlsův styl vystřídán dialogickým pojetím a důrazem na teorii pole, v teoretic-

ké rovině stále přetrvává koncept kontaktu s okolním světem založený na biologické metafoře potravy, kterou je nutno destruuovat, aby mohla být asimilována. Staemmler nabídl jiné metafory kontaktu s okolím, které destrukci nevyžadují – například dýchání nebo pohled, kterým se na sebe dívají matka s dítětem. Staemmler také vyvracel Perlsův předpoklad, že původně potlačovaná agrese, která je projevována v terapeutické situaci (křik, mlácení do polštáře), vede k větší kontrole a menšímu riziku agresivního chování v reálných situacích. Podle citovaných výzkumů a Staemmlerovy poslední knihy o agresi je opak pravdou.

Peter Philippson, lektor Gestalt institutu ve Velké Británii a USA, při svém workshopu „Kontinuita a změna v Gestalt teorii self“ popsal svoji originální teorii tří úrovní hranic self a okolí a předvedl krátkou ukázkou terapie.

Gonzaque Masquelier (ředitel pařížského Gestalt institutu) uvedl zásady supervize v Gestalt přístupu.

Jan Roubal (lektor IVGT Praha) v přednášce představil koncept „nakažlivosti“ deprese v terapeutickém vztahu.

Gianni Francesetti a Michela Gecele, italsí lektori Gestalt terapie, moderovali panel o pojetí psychopatologie z hlediska Gestalt přístupu. Hojná účast a živá diskuse naznačila, že toto téma stále čeká na důkladné a koncepční rozpracování.

Olaf Zielke, německý Gestalt terapeut a speciální pedagog, představil ve své přednášce práci s dětmi s poruchami chování. Na konkrétním příkladu práce s agresivním chlapcem a jeho matkou ilustroval posun ve vnímání autority učitele v souvislosti se změnami ve společnosti a pojetím výchovy dětí. Oproti dřívějšímu respektu k autoritě učitele a jeho pedagogickým postupům upřednostňují někteří rodiče zájmy dítěte spolu s volným nastavením hranic v obavě o ztrátu lásky dítěte. Autor rovněž upozornil na problémy spojené s narůstající nerovností v západní společnosti (sociální problémy, násilí, duševní problémy).

Uvedl, že v Německu je 15-30 % dětí, kterých se tyto problémy týkají.

Ve dvou workshopech německých Gestalt terapeutů zaměřených na práci s tělem a dechem (Gertrud Kutscher) a uvědomění vlastních identit (mindfulness) vycházející z buddhistické psychologie (Markus Halle) jsem získala inspiraci a konkrétní techniky pro práci se studenty při zvládání stresových situací.

Joe Melnick, jeden ze zakladatelů Gestalt International Study Center, Cape Cod, USA, představil v tzv. „Cape Cod Model – An Op-

timistic Model for Creating Transformational Change“ výsledek 25leté práce týmu institutu, který se ukázal vysoce účinným v procesu růstu a transformace. Model je uplatňován v práci s jedinci, páry, rodinami a organizacemi a vychází z principů Gestalt terapie jako je dialog, holismus, zákon pregnance a optimismus. Autor demonstroval model na práci s dobrovolnickým párem Gestalt terapeutů.

Ken Evans, bývalý prezident EAGT a EAP, Gestalt terapeut, sociální pracovník, pastor a farmář, demonstroval na vlastním případě pacienta podstupujícího kardiokirurgický zákrok zkušenost psychické transformace

v konfrontaci s vlastní nemocí, bezmocí a strachem ze smrti. Prezentace byla spojená s explorační vlastními modely vyrovnávání se se stárnutím a nemocí v malých skupinách účastníků.

Pestrá mozaika přednášek a workshopů, které jsem stihla absolvovat v průběhu konference, mne inspirovala pro mou další práci pedagoga, poradce a terapeuta ve Studentské poradně 3. LF UK. V průběhu konference jsem informovala kolegy o své práci ve studentské poradně a o účasti v rozvojovém projektu „Rozvoj psychologického poradenství na VŠ v ČR. ■

→ MEZINÁRODNÍ KONGRES „KARIÉRA A PROFESNÍ PORADENSTVÍ V RYCHLE SE MĚNÍCÍM SVĚTĚ“

Ing. Zuzana Freibergová, Středisko podpory poradenských služeb Národního vzdělávacího fondu

Mezinárodní kongres „Kariéra a profesní poradenství v rychle se měnícím světě“ by se dal charakterizovat jako tři dny (3.-5. listopadu 2010) nabyté zajímavými tématy, vystoupením předních odborníků na poradenství, ale i ukázkami dobré poradenské praxe poskytované českými institucemi. A nejen to. Kongres byl zorganizován u příležitosti 90. výročí založení institucionalizovaného odborného poradenství v tehdejší Československu. Vývoj teorie i některých nástrojů si mohli účastníci připomenout v předšálí přednáškového sálu hotelu Clarion Congress Hotel Prague, kde byla uspořádána výstava s milníky poradenské historie v našich zemích. Uprostřed exemplářů, které byly zapůjčeny Katedrou psychologie Filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze a ze soukromých sbírek, byl kongres zahájen

nestorem poradenské teorie **Prof. PhDr. Jiří Hoskocem, CSc.**, z téže katedry.

Kongres byl zaštitěn ministrem práce a sociálních věcí, ministrem školství, mládeže a tělovýchovy a magistrátem hlavního města Prahy. Uvádět názvy přednášek a jména přednášejících není proč. Čtenář se s nimi může seznámit na stránkách kongresu (<http://www.careerguidance2010.org/cz>), nebo si může většinu přednášek stáhnout v sekci „Download“ (login name: Career2010, password: guidance2010). Zmíním jen některé zajímavé postřehy, které jsem si zapsala. Přednášejícím se tímto omlouvám, že neuvádím jejich celé tituly.

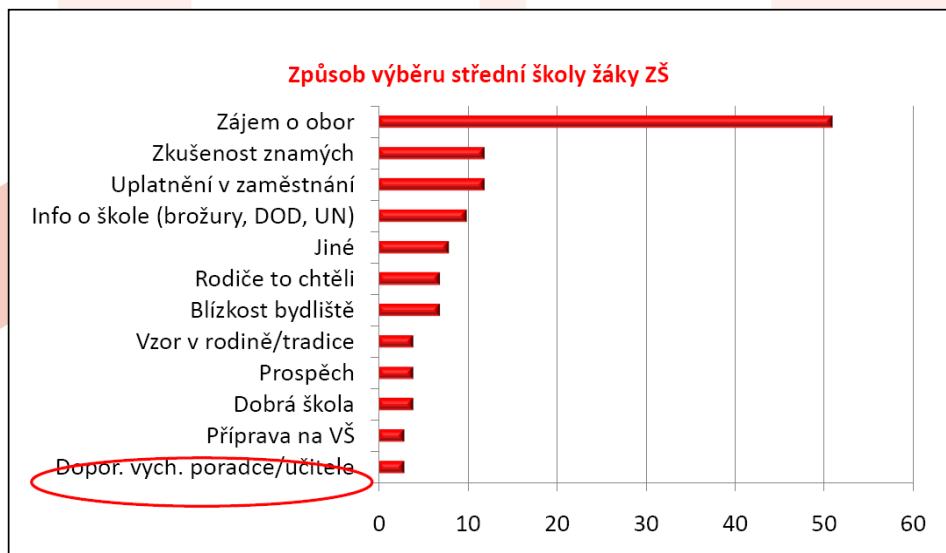
Prof. Stanislav Štech (FF UK Praha) se ve svém úvodním vystoupení zmínil o instrumentální hodnotě kompetencí a o tom, že 15 % psychoterapie je výsledkem ná-

strojů, které psychoterapeut používá. Zbytek je dán osobností psychoterapeuta.

PhDr. Jana Zapletová (IPPP) jako vždy velice zajímavým způsobem prezentovala současné poradenské trendy. Zmínila také nutnost vymezení kompetencí poradenských pracovníků a s tím spojenou certifikaci specializovaných služeb a etické zásady.

Mgr. Jakub Stárek (MŠMT) se věnoval problémům volby povolání. Jen 40 % mladých lidí pracuje v oboru, na který se připravovali, a tudíž každá koruna, kterou do procesu volby povolání stát vloží, se mu musí vrátit. Zmínil v této souvislosti aktivitu Národního poradenského fóra a projektový záměr, který by měl posílit jeho aktivity. Jako inspiraci pro podporu poradenských služeb národním projektem je možno využít příkladu Finska, který prezentovala **dr. Helena Kasurinen** (Ministerstvo zaměstnanosti, ekonomiky a podnikatelství, Finsko). Projekt NUOVE buduje po celém Finsku informační a poradenský systém pro dospělé v rámci 26 regionálních projektů. Vzniká také systém vzdělávání pro poradenské pracovníky, kteří se věnují dospělým, on-line webové poradenské středisko, včetně call centra, a je prováděn výzkum zaměřený na stanovení standardů kvality v poradenství pro dospělé.

Mezi uznávané poradenské odborníky patří **Prof. Tony Watts** (National Institute for Careers Education and Counselling, Cambridge, Velká Británie), který je zakládajícím členem

a doživotním prezidentem Národního institutu pro kariérové vzdělávání a poradenství. Na kongresu zrekapituloval politiky Evropské unie, které ovlivňují kariérové poradenství. Rozdělil je na tři období: založení (1957-92), konsolidace (1992-2000) a růst (2000-dodnes). V prvních dvou obdobích bylo kariérové poradenství EU podporováno zejména pilotními projekty a výměnami expertů a studentů, zatímco od roku 2000 je pozornost věnována celoživotním aktivitám, které podporují implementaci evropských politik. Úderné vystoupení předvedl **Ing. Pavel Šíroký** (Republikové centrum vzdělávání) na téma volby povolání, které není stále ještě dostatečně efektivní. Pokrývá širokou škálu povinností a na volbu povolání není časový prostor. Výchovným poradcům také chybí specifické znalosti a dovednosti potřebné pro vedení žáků k úspěšné volbě povolání. Role výchovného poradce v procesu volby povolání je podle výzkumů stále ještě nepříliš velká a chyby se dějí zejména díky nesouladu zájmu žáků a jejich objektivních schopností.

Doc. Štefan Vendel (Prešovská univerzita v Prešove, Slovenská republika) zrekapituloval vývoj poradenské teorie a praxe na Slovensku a uvedl zajímavá zjištění ze svých výzkumů kariérového vývoje žáků základních a středních škol. Vyplývá z nich, že jen jedno procento žáků má v úmyslu vystudovat řemeslo, zato pracovat v zahraničí má zájem devatenáct procent žáků. Žáci se jeví obecně jako nerozhodní, málo informovaní a nepřipravení k volbě povolání. K tomuto tématu hovořil také **Prof. Ronald Sultana** (University of Malta, Malta), u jehož přednášky jsem si napsala jen: „Učení se pro práci vs. učení se o práci“. Soudím, že poradenství by mělo přispívat k učení se o práci, které je neméně důležité jako učení se pro práci.

PhDr. Tibor Borbély-Pecze prezentoval kvalitativní výzkum poradenských služeb, které se vztahují k celoživotnímu poradenství v novém sociálně-ekonomickém prostředí. Definoval tři úrovně poradenství. V našem pojetí se jedná o: a) poskytování základních informací, b) kariérové poradenství, c) kariérové poradenství s využitím psychologických metod ze dvou hledisek: z potřebné úrovně kompetencí poradenských

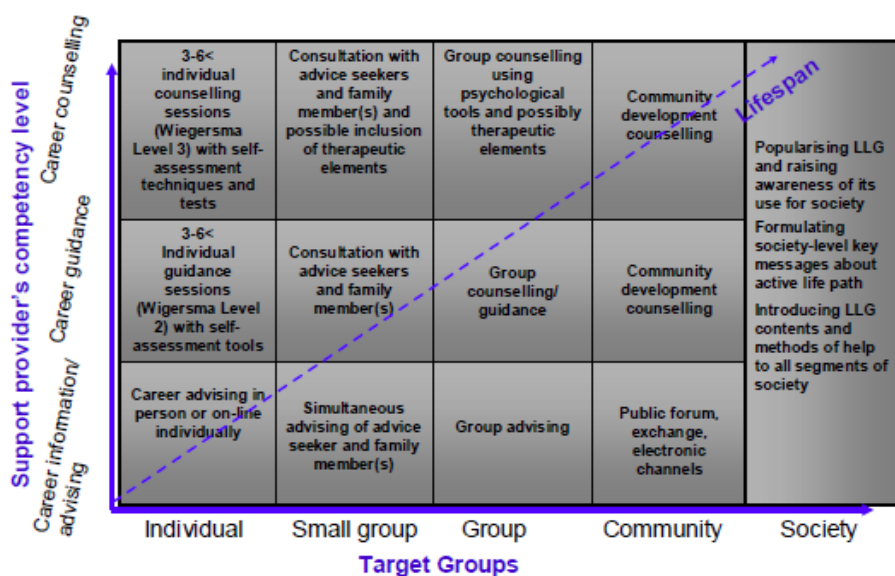
pracovníků a z velikosti cílové skupiny. Šipka vedoucí napříč tabulkou znázorňuje potřebu jednotlivých poradenských služeb během života. O aktivitách evropské sítě pro politiky v celoživotním poradenství (European Lifelong Guidance Policy Network) referoval **Mgr. Jasmín Muhič** (IPPP). Zaměřil se zejména na obsah pojmu „Career Management Skills“, které je o hodnocení vlastních schopností a porozumění světu práce: „Když znáš sebe i nepřítele, zvítězíš; neznáš-li sebe a znáš-li nepřítele, v některých bitvách prohraješ a v jiných vyhraješ. Neznáš-li sebe ani nepřítele, jsi ohrožen v každém boji“. O pojmu „Career Management Skills“ se ve svém příspěvku zamýšlel také **Prof. Ronald Sultana**, který doporučoval, aby se o něm více diskutovalo i na národní úrovni. CMS byly evropskou komunitou odborníků na kariérové poradenství uznány za klíčové a nezbytné pro všechny občany, mladé i dospělé, zvláště s ohledem na realitu současného trhu práce a vývoje ekonomiky. Je potřeba definovat, jaké kompetence se pod tímto pojmem skrývají, které z těchto kompetencí by měly být do „souboru kompetencí pro rozhodování o další kariéře“ zařazeny pro různé cílové skupiny, a ve kterém okamžiku života (nebo ve které životní situaci) by se jednotlivé kompetence z tohoto souboru měly posilovat. V některých evropských zemích se tak již děje a zkoumá se, jak jsou zařazovány do vzdělávacích programů obou sektorů – školství i zaměstnanosti.

PhDr. Iva Kirovová (EF VŠB-TU Ostrava) přehledně shrnula změny, které nastaly na trhu práce. Např. zaměstnavatelé dnes více preferují krátkodobé pracovní smlouvy, od svých zaměstnanců nevyžadují tituly, ale kompetence. Tradiční kariéra se stabilním zaměstnáním se mění, očekává se flexibilita. Do našich pracovních životů se promítají různé náhody a příležitosti, které nelze příliš predikovat, ale které je dobré využít.

O impulzech pro rozvoj vysokoškolského poradenství hovořila **Mgr. Lenka Hloušková** (FF MU Brno) a **Mgr. Martin Lukeš** (VŠE). Příležitostí rozvoje je udržování kontaktů mezi poradnami, jejich síťování, předávání zkušeností a inovace služeb poradenských center ať již s finanční pomocí, nebo jen tak, v rámci dobrých vztahů, které, věřím, mezi poradnami jsou.

Jedním z nástrojů, které jsou využívány v poradenských službách úřadů práce, je bilanční diagnostika. Tomuto tématu se věnovali **PhDr. Jiří Král** (Úřad práce v Děčíně) a **PhDr. Josef Opočenský** (Meritum). Upozornili jak na přínosy této metody v poradenské práci s nezaměstnanými, tak na současné problémy, které bilanční diagnostiku ovlivňují, jako je např. odliv psychologů z úřadů práce, nevhodné zařazování uchazečů o zaměstnání do bilanční diagnostiky (v případě, že uchazeč nemá motivaci pracovat, ani jej tato metoda „nenastartuje“), chybějící vzdělávání psychologů poskytující bilanční diagnostiku, prodlužování doby, za kterou je uchazeč do bilanční diagnostiky zařazen

LLG professional activities and sub-groups

Borbély-Pecze 2010

(díky výběrovým řízením) atd. Aby bilanční diagnostika opět plnila své poslání, je potřeba zkvalitnit systém řízení v celé oblasti poradenských služeb na úradech práce, na pracovištích bilanční diagnostiky je potřeba zavést pravidelné vzdělávání a supervizi, dodržovat chartu kvality bilanční diagnostiky a věnovat pozornost výběru klientů zařazovaných do bilanční diagnostiky.

Třetí den byl věnován především prezentaci oceněných příspěvků **Národní ceny karié-**

rového poradenství 2010, které by všechny stály za krátkou anotací. Velice se omlouvám nejen jim, ale i zbytku přednášejících, že se o nich z časových i prostorových důvodů nezmiňuji.

Nakonec si neodpustím ještě jednu poznámku k organizátorům kongresu. Čím více se mi kongres po obsahové stránce líbil, tím více mě mrzelo, že byla v přednáškovém sále prázdná místa. Poslední den byly celé řady volných míst. Přitom odborná událost

takové úrovně se u nás nekoná každý rok a o kongresu se podle mého vědělo hodně dopředu. Malá účast tak není odrazem špatné propagace, ale svědčí o tom, že organizace zaměstnávající u nás poradenské pracovníky nemají možnost platit drahé konferenční poplatky, protože jen promile z nich jsou jiné než neziskové, státní nebo veřejné instituce. Paradoxně se výše konferenčního poplatku neodrazila v úrovni pohoštění. K obědu byla bageta a káva/čaj jen jednou za den. ■

→ KURZ PEDAGOGICKÝCH A SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÝCH DOVEDNOSTÍ PRO ZAČÍNÁJÍCÍ UČITELE NA VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ V PRAZE

Doc. PhDr. Ing. Eva Jarošová, Ph.D. a doc. Ing. Eva Bedrnová, CSc., VŠE v Praze

Mladí akademičtí pracovníci prožívají na začátku své profesní kariéry mnohdy nelehké adaptační období, ve kterém se snaží dostát nárokům jak vědecké, tak pedagogické činnosti. Na Vysoké škole ekonomické v Praze představuje jednu z forem podpory začínajícím vysokoškolským učitelům „Kurz pedagogických a sociálně psychologických dovedností“. Od akademického roku 2002/2003 je pořádán každoročně pro jednu až dvě maximálně patnáctičlenné skupiny pedagogů. Účastníkům kurz poskytuje především prostor pro rozvíjení dovedností pro práci se studenty a pro osvojení si aktivních pedagogických metod, které se podle výzkumných poznatků i praktických zkušeností ukazují jako efektivní a motivující. Obsah kurzu je každoročně inovován na základě potřeb a zpětných vazeb účastníků. V roce 2010 kurz zahrnoval 66 hodin výuky, z toho 37 hodin povinné přímé výuky, 10 hodin individuální práce na projektu a 19 hodin nepovinných workshopů. Na kurzu se podílí různorodý tým interních i externích lektorů (pedagogové, psychologové, IT specialisté, ekonomové, lektori tuzemští i zahraniční).

Stálou součástí tohoto kurzu jsou semináře zaměřené na psychologická a mentálně hygienická témata. V jejich průběhu se účastníci seznamují s přístupem k osobnosti člověka konkretizovaným na roli studenta. Mají příležitost naučit se lépe porozumět očekáváním studentů a ovlivňovat jejich motivace. Jsou diskutovány nejčastější problémy spojené s vysokoškolským studiem. Účastníci kurzu tak získávají přehled o subjektivních i objektivních faktorech, které mohou být zdrojem obtíží studentů v průběhu VŠ studia.

Dalším tematickým okruhem je osobnost vysokoškolského učitele, včetně vymezení jeho role a osobnostních předpokladů pro pedagogickou činnost (zejména v oblasti sociální kompetence). Mimořádná pozornost je věnována mentálně hygienickým aspektům zvládnutí profese vysokoškolského učitele. Jedná se o výklad problematiky neuropsychické zátěže a stresu - jejich zdrojů a dopadů na člověka, ale i možnosti a způsobů jejich zvládnutí. Zmapování ohrožujících faktorů zahrnuje mimo jiné i problematiku workoholismu. Vzhledem k tomu, že vykonavatele profesí, jejichž podstatnou součástí představuje práce

s lidmi (navíc jde o profese pomáhající či výrazně sociálně orientované, tj. včetně profesí pedagogických), ohrožuje syndrom „vyhoření“ (tzv. burn-out syndrom), jsou probírány i možnosti jeho prevence.

V neposlední řadě jsou v rámci kurzu blíže popsány formy poradenství na vysokých školách a jejich smysl. Cílem je zprostředkovat účastníkům porozumění pro možnosti využití odborné poradenské pomoci jak pro studenty, tak i pro učitele.

Kurz probíhá v neformální atmosféře - otevřené diskusi. Mladí akademičtí pracovníci tak mají příležitost se nejen dozvědět užitečné poznatky a rozvíjet potřebné dovednosti, ale i sdílet se svými kolegy zkušenosti či problémy z období prvotního zvládnutí nároků práce vysokoškolského učitele. Vzniká tak prostor pro vzájemnou podporu a vytváření sociálních (kolegiálních) vazeb. Pro období po skončení kurzu je účastníkům nabídnuta i další podpora spočívající v možnosti využití některé ze široké škály poradenských služeb Vysoké školy ekonomické v Praze. ■

AKTUÁLNÍ TÉMA

→ Z ČINNOSTÍ ASOCIACE VYSOKOŠKOLSKÝCH PORADCŮ V ROCE 2010

Prof. PhDr. Beáta Krahulcová, CSc., Rada AVŠP, o. s.

Rada asociace ve své práci vycházela z akčního plánu AVŠP, o. s., který byl v jednotlivých úkolech v roce 2010 postupně realizován. Byly navrženy, zpracovány a ino-

vovány webové stránky asociace, které jsou pravidelně aktualizovány:

<http://www.asociacevsp.cz/>.

Vedení databáze VŠ poraden zaplnilo

chybějící komplexní informace o současném stavu vysokoškolských poradenských pracovišť v prostředí státních, veřejných a soukromých vysokých škol v České repub-

lice. Databáze vysokoškolských poraden byla průběžně aktualizována a doplňována. Ke konci roku 2010 je v ní registrováno 52 vysokoškolských poradenských pracovišť.

Navázání spolupráce se zahraničními asociacemi je důležitý úkol členů Rady a asociace k rozšiřování povědomí o vysokoškolském poradenství a hledání nových cest ke zkvalitňování poradenských služeb v akademickém prostředí. Asociace navázala spolupráci s ASSIPRO, italskou Asociací profesních poradců (www.assipro.it), která iniciovala návrh vytvoření sítě národních poradenských asociací. Další spolupráce se zahraničními asociacemi byla realizována formou účasti členů AVŠP na konferencích a dalších akcích zahraničních institucí (např. konference NACADA v USA). Členka Rady AVŠP ing. Zuzana Freibergová se stala národní koordinátorkou za ČR v mezinárodní organizaci FEDORA. Od roku 2009 je FEDORA součástí Evropské asociace pro mezinárodní vzdělávání (EAIE).

Monitorování možností zapojení Asociace vysokoškolských poradců do českých i mezinárodních projektů

Průběžně jsou monitorovány a vyhodnocovány možnosti zapojení **Asociace vysokoškolských poradců** do mezinárodních

projektů, především evropských.

Postupně byly prezentovány a prosazovány společné zájmy poradenských a dalších akademických pracovníků zabývajících se poradenstvím. Úkol byl plněn zejména prostřednictvím práce v **Národním poradenském fóru MŠMT ČR**, zejména v jeho Koordinační skupině (KS NPF MŠMT ČR), jejíž členky jsou mj. prof. PhDr. Beáta Krahulcová a Mgr. Šárka Karmazínová.

Všichni členové AVŠP, v současnosti v počtu 61, přijali **Etický kodex pracovníků vysokoškolských poraden** a přihlásili se k aplikaci etických principů v akademickém poradenství.

Podpora rozvoje a kvality studijního, psychologického, speciálně pedagogického a profesně kariérového poradenství včetně dalších souvisejících poradenských a informačních služeb měla v roce 2010 různé podoby: realizace tří odborných seminářů (dne 25. 3. 2010 na ČVUT s názvem „**Studenti s dyslexií na vysoké škole**“, dne 7. 6. 2010 - Setkání nad knihou „**Management osobního rozvoje**“ s vedoucí autorkou doc. PhDr. Evou Bedrnovou, CSc., dne 18. 11. 2010 uspořádalo Poradenské centrum UK HTF a AVŠP odborný seminář s názvem „**Nástroje vysokoškolské pedagogiky k podpoře studentů se specifickými poruchami učení**“).

AVŠP podpořila účast vysokoškolských poradců v e-learningovém vzdělávání organizovaném IPC RUK v Praze, které zahrnovalo technologickou podporu účasti v diskusích včetně možnosti vzájemného aktivního sdílení informací a zkušeností mezi členy AVŠP. Zdůraznit lze také inzerovanou a podporovanou účast členů AVŠP na vzdělávacích akcích Euroguidance, které přispívají zejména k rozvoji celoživotního vzdělávání poradců a dalších akademických pracovníků zabývajících se poradenstvím.

Součástí všech aktivit byla ze strany Rady AVŠP vždy následná analýza a hodnocení v kontextu zmíněných cílů asociace.

Úkoly do blízké budoucnosti zůstávají zapojování členů do regionálních, národních a mezinárodních projektů a zejména rozvoj specifických forem poskytování poradenských služeb na VŠ.

V tuto chvíli již lze inzerovat připravovanou druhou dvoudenní konferenci AVŠP, o. s., s názvem „**Aktuální problémy vysokoškolského poradenství**“. Konference bude uspořádána ve dnech 29.–30. června 2011 v Poděbradech. Témata a podmínky účasti na konferenci budou k dispozici na webových stránkách AVŠP, o. s. začátkem roku 2011. ■

→ EXPRESIVNÍ TERAPIE V INSTITUCIONÁLNÍ VÝCHOVĚ II. – NOVÉ VZDĚLÁVACÍ MODULY

Mgr. Lucie Kovaříková, Ph.D., FF UP v Olomouci, koordinátorka projektu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V minulém čísle newsletteru Vysokoškolské poradenství aktuálně jsme Vás informovali o zahájení projektu „Expresivní terapeutické metody – cesta ke změně v institucionální výchově“. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky a pod registračním číslem CZ.1.07/1.2.00/14.0026 je realizován Institutem celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Projekt je zaměřen na zlepšení rovných příležitostí dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, krátkodobě

či dlouhodobě umístěných v zařízeních institucionální výchovy (dětských domovech, diagnostických nebo výchovných ústavech). Cíl projektu bude naplněn zapojením uvedené cílové skupiny do využívání expresivních terapií (arteterapie, dramaterapie, muzikoterapie a tanečně-pohybové terapie). Do projektu se proto zapojí také výchovní a pedagogičtí pracovníci těchto zařízení, kteří si v jeho průběhu osvojí principy a techniky jednotlivých expresivních terapií s důrazem na jejich terapeutický potenciál, aby je následně mohli využívat při práci se svými

klienty.

Protože je začátek nového roku obvykle časem pro bilancování uplynulého období, rádi bychom Vás v následujícím textu seznámili s dosavadními výstupy projektu a zároveň také s aktivitami, které budou v rámci projektu v nejbližším období probíhat. S koncem roku 2010 byla ukončena první klíčová aktivita projektu, v jejímž průběhu byla nejdříve oslovena zařízení institucionální výchovy v České republice s nabídkou zapojení do projektu. Tato nabídka směřovala do více než 300 zařízení institucionální výchovy a dal-

ších 200 zařízení pracujících s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména speciálně pedagogických center, denních a týdenních stacionářů a center sociální péče. Na nabídku zapojení do projektu reagovalo přes 40 zařízení, což představuje přibližně 150 osob, které projevíly zájem o rozšíření svých kompetencí o oblast expresivních terapií. V květnu 2010 pak bylo ve vybraných zařízeních provedeno šetření zaměřené na zjištění současného stavu využívání expresivních terapeutických metod, jehož výsledky se staly jedním ze stěžejních podkladů jak pro přípravu koncepce vzdělávacích modulů jednotlivých expresivních terapií, tak pro tvorbu studijních materiálů. Šetření prováděli přímo v terénu tazatelé z řad studentů speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. V dotazníku a strukturovaném rozhovoru jim respondenti odpovídali na otázky týkající se jejich dosavadního vzdělání v oblasti expresivních terapií, zkušeností s využitím expresivních terapií v prostředí institucionální výchovy a v neposlední řadě také jejich představ a očekávání spojených s účastí v projektu. Z výsledků provedeného šetření vyplynulo, že problémem, se kterým se respondenti jako vychovatelé či pedagogové v dětských domovech a dalších zařízeních u svých klientů setkávají nejčastěji, je především vysoká míra agresivity a nedostatek motivace ke změně. Ve využití expresivních terapií pak vidí jeden ze způsobů, jak s klienty dlouhodobě pracovat, naučit je lépe porozumět vlastním pocitům a nacházet mnohdy skryté příčiny problematického chování. Jejich → názor na využití expresivních terapií výstižně shrnul jeden z respondentů, který během rozhovoru uvedl: „Myslím, že tyto techniky jsou zajímavá oklika, jak se dostat k tomu, co se aktuálně u těch dětí děje, k tomu, co nejsou schopné slovy popsat.“ Od července 2010 se projektový tým soustředil na přípravu vzdělávacích modulů

Úvodní přednáška psychoterapie, 10. – 11. 12. 2010

včetně tvorby studijních materiálů. Během půl roku byla detailně připravena obsahová náplň každého z pěti vzdělávacích modulů, byli vybráni lektori jednotlivých témat a vzdělávací moduly byly akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Odborní garanti expresivních terapií spolu s dalšími autory intenzivně pracovali na studijních materiálech, výsledkem jejich úsilí je pětice skript, která budou účastníkům vzdělávání sloužit jako teoretická opora při implementaci principů a metod expresivních terapií do praxe (o jedné z vydaných publikací podrobněji viz oddíl Publikace).

Ve dnech 10. a 11. prosince 2010 proběhla, již v rámci druhé klíčové aktivity, zahajovací přednáška pilotního kurzu projektu „Úvod do psychoterapie“, kterou lektoroval PhDr. Martin Lečbych, Ph.D. Více než 50 posluchačů se během 16 hodin výuky seznámilo s klíčovými pojmy a principy psychoterapie, nejvýznamnějšími psychoterapeutickými směry, požadavky na osobnost psychoterapeuta, problematikou etiky v psychoterapii. V návaznosti na výsledky šetření z května 2010 byla velká pozornost věnována také

rozboru a řešení konkrétních problémů vyplývajících z vlastních zkušeností účastníků kurzu. V evaluaci provedené po skončení kurzu posluchači oceňovali zejména vysokou odbornost a profesionální přístup lektora a také výše zmíněnou provázanost výkladů s praxí.

A co čeká účastníky projektu a celý projektový tým v nejbližších měsících? V lednu 2011 bude zahájena výuka jednotlivých expresivních terapií, na kterou bude navazovat supervize zavádění principů expresivních terapeutických metod přímo v zařízeních institucionální výchovy pod dohledem odborných garantů expresivních terapií. Na jaře 2011 začne také příprava mezinárodní konference expresivních terapií, která proběhne v březnu 2012 a na které budou diskutovány především perspektivy využití terapeutických metod a jejich dopad na sociální začlenění dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do společnosti. Aktuální informace o projektu i jeho realizaci je možné sledovat na webových stránkách projektu www.expresivniterapie.cz. ■

→ VZDĚLÁVÁNÍ PORADCŮ V USA

Mgr. Iva M. Tahová, PPC FF UP v Olomouci

Úvod

Příspěvek je především stručným shrnutím situace v USA na poli vzdělávání poradců, včetně uvedení příkladu dvou konkrétních studijních programů. Dále jsou zde prezentovány důležitá odborná periodika a asociace působící v oblasti poradenství.

USA je zemí, kde má kariérové, studijní i psychologické poradenství pevnou a velmi dlouhou tradici. Tato tradice se vztahuje jak k samotné poradenské praxi (v rámci všech úrovní vzdělávacího systému), tak k vývoji teorií poradenství a k existenci vzdělávacích programů pro poradce, včetně existence odborných časopisů a odborných asociací.

V USA je vykonávání poradenské profese spjato s vlastnictvím koncese/licence. Předpisem je požadována úroveň a specifikace vzdělávání, které musí zájemce o licenci dosáhnout a která je kontrolována inspekcí, procedurou posuzování osnov apod. Toto je naprosto běžné i v mnoha jiných zemích, ale především v oblasti psychologického poradenství. V oblasti studijního či kariérového poradenství tomu tak již v Evropě mnohdy není. V USA vznikly rovněž mnohé dokumenty na téma kvality v poradenství, např. směrnice Národní asociace studijního poradenství (NACADA), jsou vydávána osvědčení pro publikace, např. Asociaci vzdělávání a supervize poradců (ACES). Vedle toho existují směrnice a akreditační postupy, jež jsou úzce zaměřené na konkrétní typy poradenského prostředí.

Co se týče vzdělávání odborníků na poli psychologického poradenství, studijní programy jsou akreditovány asociací American Psychological Association (APA), další poradenské obory jsou pak akreditovány úřadem Counsel for Accreditation of Counselling and Related Educational Programs (CACREP). Pro udělení koncese v psychologickém poradenství je samozřejmě stěžejním předpokladem magisterské či doktorské vzdělání, dále dosažení konkrétních stanovených kritérií dané jak celonárodně, tak konkrétním unijním státem.

V USA se tradičně publikují přehledy hodnocení kvality či úspěšnosti studijních programů na jednotlivých univerzitách.

Odborné časopisy

Hlavní odborné časopisy v USA vztahující se k psychologickému poradenství jsou:

- Journal of Counseling Psychology
- The Counseling Psychologist.

Mezi časopisy zaměřené na kariérové poradenství patří:

- Journal of Vocational Behaviour
- Counselor Education Newsletter (publikováno Pennstate University) <http://www.ed.psu.edu/educ/cecprs/counselor-education/newsletters>
- American Career Development Quarterly (publikováno asociací National Career Development Association)
- Journal of Career Development
- Journal of Career Assessment

Studijní programy

Níže uvádíme příklady dvou univerzit, které patří mezi ty s uznávanými studijními programy zaměřenými na kariérové poradenství a rozvoj a psychologické poradenství. Blíže jsou uvedeny informace k některým vybraným programům.

1/ Florida State University

<http://www.epls.fsu.edu/career/index.htm>

Kariérové poradenství (Ed.S./M.S.)

Tento kurz je dvouletým studijním programem s akademickým i praktickým zaměřením. Absolventi, kariéroví poradci, pak mohou působit v různých oblastech: ve vzdělávacích institucích různých úrovní, komunitních centrech, podnicích atd.

Program zahrnuje individuální a skupinové poradenství (interview, konzultace), poradenský systém založený na PC, informační zdroje, workshopy zaměřené na tematické okruhy, jako je výběr kariéry či vzdělávací dráhy, hledání práce, kariérové

a osobní plánování atd. Tento studijní obor je jedním z osmi takovýchto programů nabízený na univerzitách v USA (<http://www.cacrep.org>). Umožňuje studentům získat dva tituly zároveň: Master of Science a Vzdělávací specialista. Poskytuje možnost školení supervize v celonárodně uznávaném Kariérovém centru Florida State University. Pracovní zkušenost zahrnuje kariérové poradenství, výuku na fakultě, realizaci workshopů a outreach prezentací (v rámci externích organizací/firem) a vývoj vzdělávacích programů.

Více než 30 let se na FSU vyvíjí přístup ke kariérovému poradenství, počínaje interaktivní teorií, praxí a výzkumem. Tento přístup využívá teorii „cognitive information processing“ (CIP) při řešení kariérově souvisejících problémů a při procesech rozhodování. Teorie je zevrubně prezentována v odborné literatuře a relevantní biografie jsou k nalezení na: <http://www.career.fsu.edu/techcenter/>.

Studijní program kariérového poradenství zahrnuje především: historii, filozofii a trendy v oblasti kariérového poradenství, představení realizované praxe kariérového poradenství jak v soukromém, tak veřejném sektoru, specifikace rolí, kvalifikace kariérových poradců pracujících v různých oblastech a typech organizací; dále úvod do politik, zákonů a jiných regulací spjatých s kariérovým poradenstvím; představení odborných organizací a vyžadovaných odborných standardů; témata z oblasti sociokulturní, demografické diverzity, která má na poradenství dopad, a jiné kontextuální dimenze kariérového poradenství.

2/ Pennstate University

Studijní programy vzdělávání poradců, poradenské psychologie a rehabilitačních služeb (součástí the College of Education) <http://www.ed.psu.edu/educ/cecprs/counselor-education/ph-d-program-in-counselor-education>

Zdejší postgraduální studijní programy pro poradenské vzdělávání zařazuje **U.S. News & World Report** opakovaně mezi deset nejlepších programů. Fakulta byla za programy poradenského vzdělávání zařazena periodikem **Chronicle of Higher Education** na první místo za vědeckou produktivitu, za programy poradenské psychologie byla zařazena stejným periodikem na druhé místo za vědeckou produktivitu.

Magisterský program - poskytuje profesní přípravu pro ty, kteří se chtějí stát poradci na základních či středních školách

PhD program - akreditovaný CACREP (Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programs) připravuje studenty k práci vzdělavatelů poradců, supervizorů a vysoce odborných poradců v akademickém a vědeckém prostředí.

Cíle doktorského programu

a/ Program doktorského studia poradenského vzdělávání je zaměřen na role odborného vedení vzdělávání poradců, supervize, pokročilé poradenské praxe a výzkumných dovedností.

b/ Tento program zahrnuje minimálně čtyři akademické roky postgraduální přípravy (včetně přípravy na magisterské úrovni), které představují osm semestrů.

c/ Jsou požadovány znalosti na vyšší než magisterské úrovni ve všech níže uvedených tematických oblastech: teorie vztahující se k zásadám a praxi poradenství, kariérního rozvoje, skupinové práce a konzultování; teorie a praxe poradenské supervize; výuková teorie a metody poradenského vzdělávání; didaktika vztahující se k aktuálním sociálním a kulturním otázkám, včetně teorie společenských změn; vypracování a zavádění kvantitativní výzkumné

metodologie; vypracování a zavádění kvalitativního výzkumu, včetně zakotvení teorie, etnografické či fenomenologické metodologie; modely a metody vyhodnocení a využití dat; etické a právní aspekty → poradenského vzdělávání a supervize; role rasového, etnického a kulturního prostředí, národnosti, socioekonomického postavení, rodinného prostředí, věku, pohlaví, sexuální orientace, náboženského a duchovního vyznání, povolání, zdravotního a duševního stavu, místní, regionální, národní a mezinárodní perspektivy a otázek rovnosti v programech poradenského vzdělávání.

d/ Doktorandi poradenského vzdělávání získají zkušenosti, které jim umožní: rozvíjet určitou oblast odborného poradenství; rozvíjet pracovní spolupráci s fakultou při výuce, supervizi, výzkumu, odborné publikační činnosti a službách poskytovaných odborným pracovníkům i veřejnosti; pracovat v odborných poradenských organizacích; účastnit se vědeckého poradenského výzkumu.

Asociace a jiné odkazy

Pro ilustraci šířky spektra a diversity zaměření realizovaných aktivit v USA je níže uveden výčet mnoha asociací.

National Academic Advising Association (NACADA) <http://www.nacada.ksu.edu/>
Association for Counselor Education and Supervision (ACES)
CACREP Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programmes <http://www.cacrep.org/>
ACA American Counseling Association www.counseling.org
ACA Divisions: AACE Association for Assessment in Counseling and Education <http://aac.ncat.edu>
ACC Association for Creativity in Counseling <http://www.aca-acc.org>
ACCA American College Counseling Association <http://www.collegecounseling.org>

ACEG Association for Counselors and Educators in Government

http://www.dantes.doded.mil/dantes_web/organizations/aceg/index.htm

ACES Association for Counselor Education and Supervision

<http://www.acesonline.net>

AMCD Association for Multicultural Counseling and Development

www.counseling.org

AMHCA American Mental Health Counselors Association

<http://www.amhca.org>

ASCA American School Counselor Association

<http://www.schoolcounselor.org>

ASERVIC Association for Spiritual, Ethical, and Religious Values

<http://www.aservic.org>

ASGW Association for Specialists in Group Work

<http://www.asgw.org>

IAAOC Internat.Association of Addiction and Offender Counselors

<http://www.iaaoc.org>

IAMFC Internat. Association of Marriage and Family Counselors

<http://www.iamfc.com>

NCDA National Career Development Association

<http://www.ncda.org>

NECA National Employment Counseling Association

<http://www.employmentcounseling.org/neca.html>

Další asociace

AAPC American Association of Pastoral Counselors

www.aapc.org

NACAC National Association for College Admissions Counselors

www.nacacnet.org

NAADAC National Association of Alcohol and Drug Abuse Counselors

www.naadac.org

AASCB American Association of State Counseling Boards

www.aascb.org

NBCC National Board for Certified Counselors

www.nbcc.org

AAMFT American Association for Marriage and Family Therapy

www.aamft.org

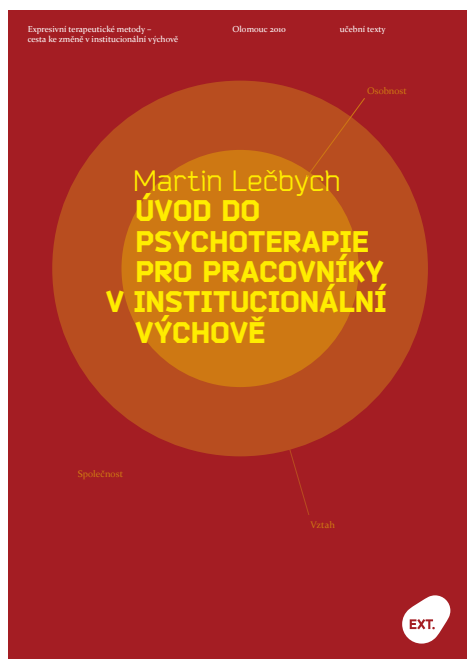
APA American Psychological Association

www.apa.org

NASPA National Association of Student Personnel Administrators

www.naspa.org ■

→ ÚVOD DO PSYCHOTERAPIE PRO PRACOVNÍKY V INSTITUCIONÁLNÍ VÝCHOVĚ

Studijní text, jehož autorem je PhDr. Martin Lečbych, Ph.D., byl vydán v rámci projektu „Expresivní terapeutické metody - cesta ke změně v institucionální výchově“ realizovaném FF UP v Olomouci a je určen pracovníkům zařízení institucionální výchovy (dětských domovů, výchovných a diagnostických ústavů), kteří se v rámci tohoto projektu vzdělávají v oblasti expresivních terapií (arteterapie, dramaterapie, muzikoterapie a tanečně-pohybové terapie). Cílem publikace je poskytnout uvedené cílové skupině základní vhled do oboru psychoterapie, pomoci orientovat se v její náplni a porozumět jejím principům tak, aby mohli získané znalosti využívat ve spojení s praktickou aplikací expresivních terapií ve své práci výchovných a pedagogických pracovníků zařízení institucionální výchovy

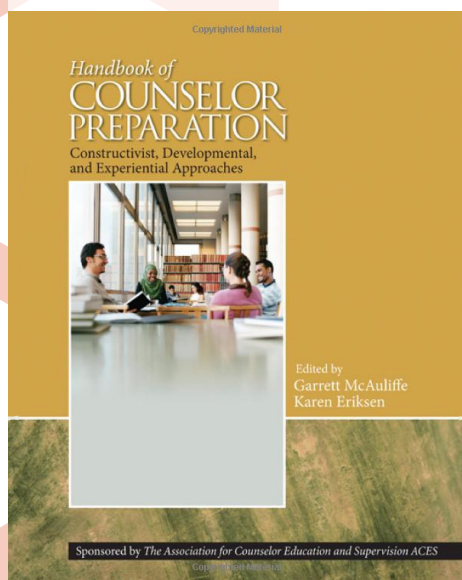
a přispívat tak k podpoře duševního zdraví a rozvoji osobnosti svých klientů.

Publikace je rozdělena do dvou částí. V první části nazvané Obecný úvod do psychoterapie, seznamuje autor čtenáře s definicí a cíli psychoterapie, vymezuje základní prvky psychoterapeutického vztahu a psychoterapeutického procesu a věnuje se také požadavkům na osobnost psychoterapeuta a problematice etiky v psychoterapii. V závěru první části textu jsou popsány základy vedení psychoterapeutického rozhovoru. Ve druhé části publikace s názvem Vybrané psychoterapeutické směry jsou charakterizovány hlavní, v dnešní době uznávané psychoterapeutické směry, jejich nejvýznamnější představitelé a principy a metody psychoterapeutického procesu. ■

→ HANDBOOK OF COUNSELOR PREPARATION CONSTRUCTIVIST, DEVELOPMENTAL, AND EXPERIENTIAL APPROACHES

Autoři: Garrett McAuliffe, Old Dominion University, USA a Karen Eriksen, Eriksen Institute for Ethics, USA

Vyjde: Únor 2011

Tato příručka je první jednosvazkovou publikací, která má sloužit k podpoře fakult, pedagogů a supervizorů v oblasti poradenství k tomu, jak vést výuku a vypracovávat vzdělávací programy pro poradce. Tato publikace reaguje na potřebu existence komplexních informací (příručky) o tom, jak

zajišťovat vzdělávání budoucích pedagogů a supervizorů v oblasti poradenství, a slouží i jiným odborným pracovníkům fakult, jako jsou psychologičtí poradci, sociální pracovníci či doktorandi v oblasti sociálních služeb (Human Service). Publikace má oficiální osvědčení o tom, že byla schválena americkou asociací Association of Counselor Education and Supervision (ACES), což je klíčová organizace, která řídí a schvaluje kurikulum vzdělávacích programů pro pracovníky v oblasti poradenství. Záštitu této organizace bude hrát zásadní roli v propagaci, schvalování a ověřování tohoto textu, jakožto oficiálně uznaného výukového materiálu pro vzdělávání nových pedagogů v oblasti poradenství.

Publikace má 3 části a 33 kapitol. První část představuje úvod do teorie vzdělávání poradců, a to včetně konstruktivistického, rozvojového a zkušenostního přístupu. Ve druhé části jsou popsány různé způsoby, jak využít teoretické poznatky při plánování

výukového programu a přípravě kurikula. Třetí část pak nabízí přehled nejvýznamnějších trendů a témat v dané oblasti, jak je určila organizace CACREP, americká akreditační a certifikační organizace pro profesionální poradce.

Hlavními rysy a výhodami této publikace je, že:

- 1) reaguje na současnou mezeru v oblasti vzdělávání a supervize poradců - první publikace, která je určena speciálně pro pedagogy v oblasti poradenství a neposkytuje pouze obecné informace o tom, "jak učit",
- 2) díky svému napojení na ACES představuje oficiální příručku pro pedagogy v oblasti poradenství a obsahuje příspěvky od předních odborníků ve všech příslušných oblastech této problematiky,
- 3) v jednotlivých kapitolách jsou praktická cvičení v oblasti konstruktivistického, rozvojového a zkušenostního přístupu. ■

→ INTEGRATIVE COUNSELLING SKILLS IN ACTION [TŘETÍ VYDÁNÍ]

Autoři: Sue Culley, nezávislá externí poradkyně a Tim Bond, University of Bristol, Velká Británie

Vyjde: Březen – duben 2011

Třetí vydání knihy Integrative Counselling Skills in Action se stalo velmi úspěšnou publikací, která představuje úvod do základních poradenských dovedností. Čtenář se postupně seznamuje s dovednostmi a strategiemi, které je potřeba si osvojit v jednotlivých fázích poradenského procesu - na jeho počátku, v jeho průběhu a na konci - přičemž se využívá příkladů z praxe a praktických kontrolních listů a shrnutí.

Nové části, které jsou obsaženy ve třetím vydání:

- Vyjednávání a řízení poradenské smlouvy (mezi poradcem a klientem)
- Poskytnutí informací o vlastní osobě („sebeodhalení“)
- Příprava a využití supervize
- Využití poradenských dovedností při výkonu jiných profesních rolí
- Nová rozsáhlá případová studie

■ Nový úvod

Publikaci „Integrative Counselling Skills in Action“ využívají tisíce studentů v oboru, dále odborní pracovníci, kteří potřebují získat informace o aplikaci poradenských dovedností v nejrůznějších situacích, ve kterých mají poskytnout odbornou pomoc. ■

→ COGNITIVE BEHAVIOURAL COUNSELLING IN ACTION [DRUHÉ VYDÁNÍ]

Autoři: Peter Trower, University of Birmingham, Velká Británie

Jason Jones, University of Birmingham, Velká Británie

Windy Dryden, Goldsmiths College, University of London, Velká Británie

Andrew Casey, Leicestershire Health Authority, Velká Británie

Vyšlo: Prosinec 2010

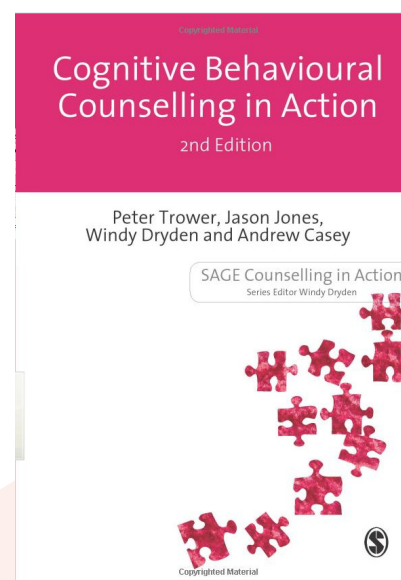
Tato úspěšná a prakticky orientovaná příručka, založená na reálných podkladech, je zaměřena

na kognitivně-behaviorální poradenství, a byla nyní významně přepracována a aktualizována, aby reflektovala aktuální vývoj v teoretické i praktické oblasti kognitivně behaviorální terapie.

Druhé vydání obsahuje rozšířený návod k poradenskému procesu a zahrnuje všechny fáze poradenského procesu, a to od prvního kontaktu s klientem až po jeho ukončení. Tato příručka je vypracována na základě

struktury založené na dovednostech a obsahuje nové případové studie, které dokládají, jak je teorie uváděna do praxe.

Autoři, kteří využívají svých rozsáhlých zkušeností a výsledků současného výzkumu, předkládají stručný přehled kognitivně-behaviorálního přístupu spolu s novými materiály zaměřenými na emocionální problémy, které nebyly dosud v praktických příručkách dostatečně zohledněny. Silný důraz je kladen na terapeutické aspekty a celá práce je doplněna aktualizovanými bibliografickými odkazy. ■

AKTUALITY

→ KVALITA VŠ PORADENSTVÍ A PŘEDVÍDÁNÍ KVALIFIKAČNÍCH POTŘEB

Dne 18. 1. 2011 pořádají Informačně-poradenské centrum Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Asociací VŠ poradců seminář s názvem Kvalita VŠ poradenství a Předvídání kvalifikačních potřeb.

Místem konání je Univerzita Karlova, Celetná 20, Praha, Zelená posluchárna.

Seminář bude věnován všem relevantním otázkám souvisejícím s tématem kvality ve vysokoškolském poradenství: účely jejího zajišťování, vnitřní hodnocení kvality, vnější hodnocení kvality, standardy pro poskytování kvality, způsoby zjišťování kvality, hodnocení kvality v oblasti poraden-

ských služeb, příklady, standardy.

Doprovodným tématem, jež bude prezentováno a diskutováno v druhé části setkání, je: Předvídání kvalifikačních potřeb a jejich využití v poradenských službách VŠ

Více informací a registrace

www.asociacevsp.cz.

→ 2. MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ KOUČŮ

Ve dnech 3. - 4. 2. 2011 proběhne v pražském Kongresovém paláci 2. mezinárodní setkání koučů. Akci pořádá Česká asociace koučů ve spolupráci se Slovenskou asociací

ou koučů a International Coach Federation. Hlavními tématy konference jsou nové trendy v koučování, verifikace výsledků koučování, koučování týmů, rozvoj a seberozvoj

osobnosti kouče. On-line registrace na www.cako.cz/setkani2011.

→ EUROPEAN CAREER GUIDANCE COUNSELLING CONFERENCE 2011

Evropská asociace kariérového poradenství pořádá v Aténách ve dnech 27. 4. - 1. 5. 2011 konferenci na téma kariérové poradenství.

Uzávěrka přihlášek je 10. dubna 2011.

Bližší informace na: <http://www.career-eu.info/index.php?id=496>.

→ KONFERENCE IAEVG

(International Association of Educational and Vocational Guidance - Mezinárodní asociace studijního a profesního poradenství)

2011 International Career Conference (26. – 29. dubna 2011, Cairns, Australia)

Konference IAEVG jsou tradičně pořádány ve spolupráci s jednotlivými členy této mezinárodní asociace. Tato akce je 20. každoroční konferencí Asociace kariérového rozvoje v Austrálii (CDAA). Témata konference se zaměřují na to, kde se dnes nachází kariérový rozvoj a kam se má ubírat do budoucna. <http://www.onqconferences.com.au/events/CDAA11/cdaa11home.html>

Mezinárodní konference ke kariérovému rozvoji (19.-21. října 2011, Cape Town, Jižní Afrika)

<http://www.pace.za.com/conference/>

→ ONLINE AKCE NACADA

(National Academic Advising Association - Národní asociace studijního poradenství - USA)

WEBINÁŘE (web conference a virtuální semináře):

Porozumění potřebám dospělých studentů a reakce na ně; 2. února 2011

Strategie, jak zvyšovat efektivitu poradenství a snižovat zdroje; 27. dubna 2011

Více (i o registraci) na: <http://www.nacada.ksu.edu/Webinars/index.htm>.

Upoutávky na aktuální akce z oblasti poradenství najdete také na webových stránkách rozvojového projektu „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“ www.rozvojvsporadenstvi.cz.

**VYSOKOŠKOLSKÉ
PORADENSTVÍ
AKTUÁLNĚ**

Vysokoškolské poradenství aktuálně | Vychází dvakrát ročně | Vydává PPC FF UP v Olomouci v rámci Rozvojového projektu MŠMT ČR „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“ (www.vsporadenstvi.cz) | Redakce: Mgr. Dána Hověžáková, Mgr. Iva M. Tahová. Překlady: Mgr. Iva M. Tahová. Grafická úprava: Mgr. Petr Macháček. | Adresa redakce: PPC FF UP v Olomouci, tř. Svobody 26, 772 00 Olomouc | E-mail: ppc@upol.cz | Telefon: +420 585 633 250